

SERVICESTYRELSEN

**The limits of my language
form the limits
of my world.**

Ludwig Wittgenstein

1

SPROG

SERVICESTYRELSEN

**Hvad er sprog
og
hvad er der i
sprogpakken?**

2

SPROG

SERVICESTYRELSEN

Program

Hvorfor er sprog vigtigt?

- ✓ Personlige og sociale perspektiver
- ✓ Samfundsmæssige perspektiver
- ✓ Forskningsmæssige perspektiver
- ✓ Sprog - et tema i læreplanen
- ✓ Milepæle i barnets sproglige udvikling

Hvad er sprogpakken?

- ✓ Begrundelser for Sprogpakken
- ✓ 4 dags kurser
- ✓ 6 dags kurser
- ✓ Opfølgning

3

SPROG

Hvorfor er sprog vigtigt?

Personlige sociale begrundelser:

- ✓ Sproget styrker barnets personlige, kognitive og sociale udvikling
- ✓ Sociale relationer etableres og udvikles igennem sproget
- ✓ Det giver barnet mulighed for at indgå i leg og at påvirke legen
- ✓ Barnets tanker, følelser, meninger og behov udtrykkes gennem sproget
- ✓ Ny viden tilegnes gennem sproget
- ✓ Viden og færdigheder udfordres igennem sproget
- ✓ Barnet får mulighed for at tale om - og forundres over sproget
- ✓ Omverdensforståelse/ deltagelse

4

Samfundsmæssige begrundelser:

- ✓ Vi lever i et informations og kommunikationssamfund
- ✓ Mange servicefunktioner ligger på nettet (NemId, DSB s rejseplaner, COOP, nyhedsbreve osv.)
- ✓ Kontakten til offentlige myndigheder foregår via kommunens/statens hjemmesider
- ✓ Mange indkøb foretages direkte fra computeren
- ✓ Det giver mulighed for at give sin mening til kende og blande sig i forskellige sociale og politiske debatter via blogs, Twitter og Facebook
- ✓ Vi kommunikerer i stor stil via E-mails og ikke mindst....SMS

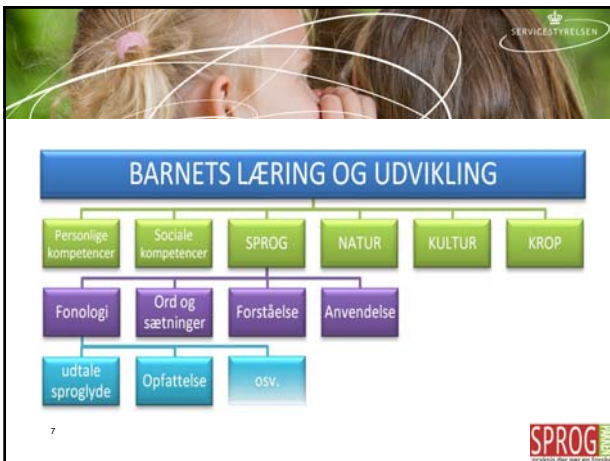
5

Forskningsmæssige begrundelser:

- ✓ International og national opmærksomhed på forskning
- ✓ Ny viden om sprog, sprogtilægnelse og sproglige vanskeligheder
- ✓ Dokumentation af det sproglige fundaments betydning for barnets personlige, sociale og kognitive udvikling
- ✓ Forskning i læsning
- ✓ Ny viden om, hvordan børn tilegner sig det læste, det skrevne og det talte sprog.
- ✓ Læsestrategier og børns forudsætninger for læsning

6

Videoklip 1.

Summemøde: *Hvad er det prisværdige i forhold til børns sproglige udvikling?
Hvorfor er hverdagsrutinerne vigtige for sprogtiltagelse og sprogstimulering?*

Gode råd til pædagogen:
Hvordan kan man yderligere arbejde med sprogstimulering i hverdagsrutinerne?

9 **SPROG**

SERVICESTYRELSEN

Milepæle i barnets sproglige udvikling

Fosterets udvikling fra uge 8-40

Foster uge 8

Sprogtilegnelsen begynder Omkring uge 30

10

SPROG

SERVICESTYRELSEN

Bleses et al 2007

Distribution af score fordelt på alder (median)

alder (måneder)	forståelse (antal ord)	produktion (antal ord)
0	0	0
6	~100	0
12	~200	~50
18	~300	~100
24	~400	~200
30	~500	~400
36	~600	~600

11

SPROG

SERVICESTYRELSEN

Barnet udforsker taleorganet

Pludre perioden

- 0-2 måneder: Refleksive vokaliseringer
- 2-4 måneder: Kurren
- 4-7 måneder: Vokalisk pludren
- 7-12 måneder: Kanonisk pludren/ de første ord

12

SPROG

Sproget tager form

12-18 måneder: Barnet benævner almindelige genstande. Ordforrådet vokser

Ca. 2 år: Barnet forstår komplekse instruktioner - anvender 2- 3 ords sætninger

Ca. 3 år: Barnet forstår enkle fortællinger, anvender sætninger, stiller spørgsmål anvender flertal og forholdsord (i, før, med..)

Ca. 4 år: Barnets sprog er etableret. Ordforråd og begreber skal udvikles og grammatikken bevidstgøres

13

Grammatiske milepæle

Ca. 24 måneder: Barnet kombinerer ord og anvender ejefald (f.eks.: Mere mælk og Emma-s cykel)

Ca. 25. måneder: Barnet skelner imellem ental og flertal (f.eks.: En giraf flere giraffer)

Ca. 30 måneder: Barnet udtrykker sig i såvel nutid som datid (fx pust-ede). Anvender både situationsafhængigt og situationsuafhængigt sprog

14

Sprog i børnehaven

Videoklip 2
Frokost i børnehaven

SERVICESTYRELSEN

Videoklip 2.

Individuel overvejelse: Hvilke udfordringer i dette klip er genkendelige fra din egen hverdag?

Udveksling med sidemanden: Hvad kan pædagogen gøre for at kvalificere spisesituationen med henblik på sprog?

16

SPROG

SERVICESTYRELSEN

Hvad er der i sprogpakken?

17

SPROG

SERVICESTYRELSEN

Hvad skal vi med en sprogpakke?

Sprogpakken skal kvalificere pædagogers arbejde i forbindelse med at:

- ✓ Identificere de børn, hvor der er en formodning om, at de har behov for sprogstimulering
- ✓ Vælge den indsats og pædagogiske aktivitet, der skal iværksættes på baggrund af sprogvurderingens resultater
- ✓ Vejlede forældre om, hvordan de kan skabe et godt sprogligt miljø i hjemmet

18

SPROG

SERVICESTYRELSEN

Sprogpakken sætter fokus på det talte sprog

Med særlig vægt på en række sproglige kompetencer

- ✓ Sprogforståelse
- ✓ Sprogproduktion
- ✓ Kommunikative kompetencer
- ✓ Lydelig opmærksomhed

SPROG
SPROG OG Sprogplanlægning

19

SERVICESTYRELSEN

Anbefalinger i sprogpakken

Pædagogerne skal:

1. Have generel opmærksomhed på børn
2. Inddrage forældrene i overvejelserne
3. Sprogvurdere alle børn, hvor de har den mindste mistanke om mulige sproglige forsinkelser – eller hvis de er i tvivl

SPROG
SPROG OG Sprogplanlægning

20

SERVICESTYRELSEN

Anbefalinger i sprogpakken

Børn lærer sprog af voksne - derfor skal der være opmærksomhed på

1. Hvordan de voksne stiller sig til rådighed som sprogmodel (implicitte læringsstrategier – bevidste)
2. Hvordan de voksne bruger sproget til at støtte barnets sproglige udvikling i forbindelse med alle dagligdagens aktiviteter (eksplicitte læringsstrategier)

SPROG
SPROG OG Sprogplanlægning

21

SERVICESTYRELSEN

Forældrene i Sprogpakken

Forældrene skal

1. involveres i processer omkring, hvordan barnets sprog skal understøttes og hvordan effekten er
2. inddrages aktivt i konkrete sprogunderstøttende aktiviteter
3. vejledes direkte i brugen af understøttende aktiviteter i hjemmet

SPROG

22

SERVICESTYRELSEN

Sprogpakken fremhæver tre sprogindsatser

1. Dialogisk læsning
2. Samtaler i hverdagen
3. Strukturerede aktiviteter

SPROG

23

SERVICESTYRELSEN

Understøttende sprogstrategier i Sprogpakken

Strategier til alle former for samtale

- ✓ følg barnets interesse
- ✓ brug åbnende spørgsmål
- ✓ vent på barnets svar
- ✓ fortolk og udvide hvad barnet siger
- ✓ hjælp barnet med at sætte ord på
- ✓ forklar ord barnet ikke kender i forvejen
- ✓ relater til noget barnet kender
- ✓ udnyt de sproglige kompetencer barnet har i forvejen
- ✓ ret ikke barnets fejl direkte
- ✓ leg med sproget når det er muligt

SPROG

24

Samtalerne i hverdagen

Forskning peger på at mange pædagoger tror, at de taler meget mere med børnene, end de gør!

Udfordring:
Hvordan kan man på 4 dages kursus øge kvaliteten og kvantiteten af samtaler i hverdagen?

SERVICESTYRELSEN
SPROG

**4 og 6 dages kurser
- begrundelse, form
og indhold**

26

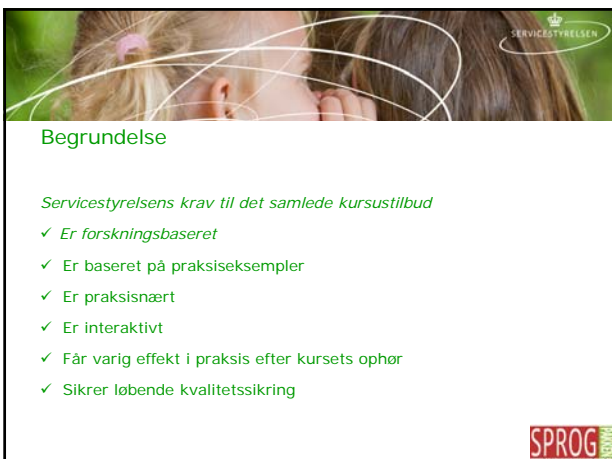
SERVICESTYRELSEN
SPROG

**Hvad er der i
srogpakken?**

27

SERVICESTYRELSEN
SPROG

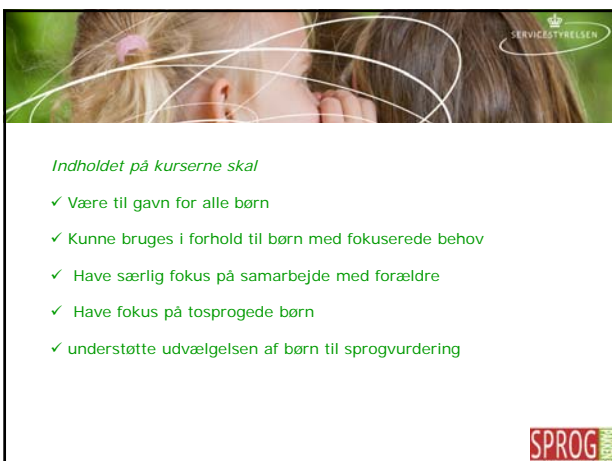

Begrundelse

Servicestyrelsens krav til det samlede kursustilbud

- ✓ Er forskningsbaseret
- ✓ Er baseret på praksiseksempler
- ✓ Er praksisnært
- ✓ Er interaktivt
- ✓ Får varig effekt i praksis efter kursets ophør
- ✓ Sikrer løbende kvalitetssikring

SPROG

Indholdet på kurserne skal

- ✓ Være til gavn for alle børn
- ✓ Kunne bruges i forhold til børn med fokuserede behov
- ✓ Have særlig fokus på samarbejde med forældre
- ✓ Have fokus på tosprogede børn
- ✓ understøtte udvælgelsen af børn til sprogvurdering

SPROG

Hvad virker i efteruddannelse

Ramme for udvikling af kurser og materialer ud fra forskningskortlægning

- ✓ Feedback, der forbindes med løbende evaluering.
- ✓ Få og klare lærings- og især færdighedsmål.
- ✓ Få og brugbare redskaber / "instruktive strategier", der virker i praksis, og som passer ind i den organisatoriske kontekst og standarder for praksis.
- ✓ Den teoretiske viden skal forbindes direkte med praksis, og være baggrundsviden for de valgte strategier og redskaber.
- ✓ Der skal være mulighed for at inddrage og reflektere over egen forståelse og for analytiske samtaler.

30

SPROG

SERVICESTYRELSEN

4 dages kurset

	1. dag	2. dag	3. dag	4. dag
09.00-09.10	Velkom Introduktion til Sprogakken	Hvor er vi nu?	Hvor er vi nu?	Hvor er vi nu?
09.10-09.50		Dialogisk læsning - generel og fokuseret indsats	Videre med praksis Den sproglige læsning Drøftelse af gruppenes indsatsområder	Foreldrearbejde
10.00-10.50	Sprogtilegnelse i teori og praksis	Samtaler i hverdagen - generel og fokuseret indsats		At fastholde ændringer i praksis
11.00-12.00	Sprogindsats i Sprogakken			
12.00-13.00	FROKOST	FROKOST	FROKOST	FROKOST
13.00-13.50	Sprogsvurdering	Samtaler i hverdagen fortsat	Tematisk sprogarbejde - generel og fokuseret indsats	At fastholde ændringer i praksis (forts.)
14.00-14.30	Socialministeriets sprogsvurderingsmateriale	Praktisoppgave		Organisatoriske udfordringer Kollegialt samarbejde
14.50-15.00	Opsamling på dagen - evaluering og afslutning	Opsamling på dagen - evaluering og afslutning	Opsamling på dagen - evaluering og afslutning	Opsamling på sprogakken

SPROG

SERVICESTYRELSEN

6 dagskurset kurset for nøglepersoner

	1. dag	2. dag	3. dag	4. dag	5. dag	6. dag
9.00-10.00	Velkom, præsentation af deltagere og undervisere	Sprogindsatsen i sprogakken	Kollegial feedback på praksisopgave 1	Vejledningsforløb og læreprocesser i et voksendidaktisk perspektiv	Kollegial feedback på praksisopgave 2	
10.00-11.00	Nye teorier om barns sprogtilegnelse	Samtaler i hverdagen Dialogisk læsning Tematisk sprogarbejde	Risikofaktorer		Didaktisk perspektiv på sprogarbejdet SMTE-modellen	Dokumentation og evaluering af arbejdet med barns sprog
11.00-12.00		De underlættende sprogstrategier				
12.00-13.00	FROKOST	FROKOST	FROKOST	FROKOST	FROKOST	FROKOST
13.00-14.00	Den nye sprogsvurdering: metode og normering	Sprogindsats (fortsat)	Inddragelse af forældrene i sprogarbejdet: - Beredning - Metoder - Anerkendelse	Sprogakken i et innovativt perspektiv Praksisopgave 2	Fra innovation til projektvækning	Udfordringer og nye målsætninger for sprogarbejdet Det videre arbejde: perspektiver og mål for konsulentbesøg i kommunerne
14.00-15.00		Forberedelse af praksisopgave 1				

SPROG

SERVICESTYRELSEN

1. Informationsfolder → 2. Møde dagtilbudschefen → 3. Temadag → 4. Videreuddannelsesforløb → 5. Uddannelsesforløb → 6. Konsulentbesøg → 7. Opfølgning

SPROG
